

■ пам'ять

Нова правонаступність захисників українських рубежів

2018 року настане сторічний ювілей Окремого корпусу кордонної охорони Української Народної Республіки. Цей рік може стати часом започаткування правонаступництва у Держприкордонслужбі від прикордонних підрозділів УНР.

6-7
стор.

■ офіційно

Графік

особистого прийому громадян, осіб для надання безоплатної первинної правової допомоги та запитувачів на отримання публічної інформації керівництвом і керівниками структурних підрозділів Адміністрації Державної прикордонної служби України

8
стор.

Прикордонник України

№ 5 (5595)
2 ЛЮТОГО 2018 РОКУ

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

4-5
стор.

Здобутки–2017, орієнтири–2018

Звіт з розширеного виїзного засідання Колегії Служби

■ кордон за тиждень

Встановленим порядком оформлено **1,463** млн осіб та **330** тис. транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання кордону **585** осіб, зокрема, **8** незаконних мігрантів

Вилучено **15** одиниць зброї, **46** боєприпасів та **130** г наркотичних засобів

Затримано товарів і вантажів, що незаконно перемішувалися через державний кордон, майже на **1,343** млн гривень

коротко про головне

Ласкаво просимо, союзники!

Президент України Петро Порошенко підписав закон про допуск підрозділів інших держав на територію України для участі в багатонаціональних навчаннях, які проводитимуться 2017 року у нашій державі. Згідно з планом передбачається допуск до 3-ох тисяч військовослужбовців із озброєнням і військовою технікою, до 6 літаків і вертольотів на строк до 365 діб у січні – грудні 2018 року в рамках багатонаціонального навчання з підготовки підрозділів Збройних Сил. Також схвалено допуск підрозділів держав-членів НАТО та держав-учасниць програми «Партнерство заради миру» у кількості до 2000 військовослужбовців з озброєнням і військовою технікою, до 20 літаків і вертольотів на строк до 16 діб у червні – листопаді 2018 року в рамках українсько-американських навчань «Рапід Трайдент – 2018».

Крім того, Рада схвалила допуск військових інших держав для участі в українсько-американських навчаннях «Сі Бриз – 2018» на строк до 25 діб у червні – жовтні 2018 року. Також іноземні військові допускаються для участі в навчаннях «Світла Лавина – 2018», «Чисте Небо – 2018», українсько-румунського навчання «Ріверіан – 2018». Для забезпечення проведення цих навчань у поточному році державним бюджетом передбачається використати понад 36 мільйонів гривень.

Сергій ПОЛИЩУК

Крилатий аргумент сили

На одному з вітчизняних полігонів відбулися перші льотні випробування нової української крилатої ракети наземного базування, яка здатна точно уражати наземні та морські цілі. «Сьогоднішніми випробуваннями ми відкрили новий етап ракетної програми, відповідно до якого наші Збройні Сили повинні отримати потужні високоефективні крилаті ракети, здатні на великій відстані точно вражати ворожі цілі», – наголосив після завершення випробувань секретар Ради національної безпеки і оборони Олександр Турчинов. За його словами, це повністю українська розробка конструкторів державного підприємства «ДержККБ «Луч» у співпраці з іншими державними і приватними підприємствами оборонного промислового комплексу. Посадовець також повідомив, що РНБО, яка координує національну ракетну програму, поставила завдання розробити комплекси крилатих ракет не тільки наземного, а й морського та повітряного базування.

Андрій КУЧЕРОВ

Колегія МВС

Рівень довіри до системи МВС характеризується позитивними тенденціями

У Міністерстві внутрішніх справ України відбулася підсумкова Колегія за результатами діяльності 2017-го року. У заході взяли участь керівництво МВС, Національної поліції, Національної гвардії, Держслужби з надзвичайних ситуацій, Державної міграційної служби та Держприкордонслужби.

Аліна ДАНИЛЮК

Арсен Аваков підкреслив, що торік робота МВС та центральних органів виконавчої влади, які входять до сфери його відповідальності, ускладнювалася через низку чинників, найбільш вагомими з яких є продовження агресії Росії, збереження високого рівня кримінальної активності та поширення незаконного обігу зброї.

– Проте, я вважаю, нам вдалося забезпечити дотримання основного вектора наших зусиль – забезпечення безпеки людини, невідкладне реагування на загрози її інтересам, підвищення якості послуг, які вона отримує в системі МВС, – наголосив міністр.

Завдяки цілеспрямованій та наполегливій роботі вдалося сформувати й підтримувати низку позитивних тенденцій у правоохоронній і безпековій сферах. Як приклад Арсен Аваков навіс дані соціологічного опитування, проведеного у жовтні 2017 року. Результати опитувань свідчать, що рівень довіри до МВС характеризується позитивними тенденціями: Національна гвардія – 52,6 відсотка; Державна служба з надзвичайних ситуацій – 50,5 відсотка; Державна прикордонна служба – 46,4 відсотка; Національна поліція – 39,3 відсотка; Патрульна поліція – 40,9 відсотка, що значно перевищує показники дореформеного періоду.

Перший заступник глави МВС Сергій Яровий зауважив, що до кінця року всі патрульні підрозділи Нацгвардії мають бути повністю укомплектовані та забезпечені всією необхідною технікою. Він також наголосив, що наразі Націо-

нальна гвардія активно долучається до виконання спільних завдань із Національною поліцією та підрозділами Держприкордонслужби.

Крім того, Міністерство внутрішніх справ України має намір створити підрозділи патрульної поліції для анексованого Росією півострова Крим та міста Севастополь. Проте через нинішню геополітичну ситуацію вони нестинуть службу на інших ділянках аж до повернення півострова та міста Севастополь під контроль України.

Не лишилися поза увагою й питання незаконної міграції. Так, Арсен Аваков заявив, що незважаючи на значну й послідовну роботу Державної міграційної служби, деякі особи намагаються отримати громадянство України незаконним шляхом, аби скористатися безвізом.

– Паспорти України мають бути скелею. І ніхто не повинен проводити махінації. Все має бути відповідно до закону, – наголосив очільник МВС.

Водночас він зазначив, що за оформленням біометричних паспортів для виїзду за кордон до органів міграційної служби звернулося 2,7 мільйона осіб. Станом на кінець 2017-го року оформлено та видано 2 мільйони паспортів.

співпраця

Управління міграційними процесами за стандартами ЄС

У представництві ЄС в Україні за участі представників Міжнародної організації з міграції, Держприкордонслужби та Державної міграційної служби України відбулося засідання керівного комітету проекту «Підтримка управління міграційними процесами в Україні».

Людмила ТКАЧЕНКО

Головна мета цього проекту – приведення української системи керування міграційними процесами та роботи з шукачами притулку у відповідність до європейських та міжнародних стандартів. Зокрема, вона передбачає розбудову інституційних і технічних спроможностей та розгортання Інтегрованої системи управління міграційною інформацією (ІСУМІ) для забезпечення роботи міграційних органів.

Начальник управління міжнародного співробітництва та євроінтеграції Адміністрації

Держприкордонслужби полковник Олександр Панченко подякував європейським партнерам за спільну роботу та зауважив, що цей проект, який триває вже майже три роки, набрав потужних обертів і вже має, як у прикордонному відомстві, так і в державі загалом, певні проміжні результати з покращення міграційних процесів.

Варто зазначити, що за роки співпраці у прикордонному відомстві значно оновлено та модернізовано інституційні й технічні спроможності, а роботу пунктів пропуску переведено на новий високий рівень, який відповідає міжнародним стандартам.

Так, починаючи з 2015 року 157 пунктів пропуску обладнано планшетними рідерами, які зчитують інформацію з усіх паспортів, виготовлених за міжнародними стандартами, а це: закордонні паспорти, в тому числі біометричні, ID-картки, технічні паспорти на автомобілі, водійські посвідчення. 126 пунктів пропуску підключено до баз даних Інтерполу, що в свою чергу з серпня 2015 року дало змогу реалізувати майже три тисячі спрацювань баз Інтерполу.

Крім того, з серпня 2017 року система прикордонного відомства «Гарт-ІП» автоматично підраховує кількість дозволених діб перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні. За цей період виявлено близько шести тисяч випадків перевищення дозволених термінів перебування.

Варто зауважити, що за період реалізації цього проекту Держприкордонслужба, окрім майже 30 комплектів серверного устаткування, отримала обладнання для п'яти прикордонних загонів, а військовослужбовці пройшли відповідне навчання.

■ співробітництво

Спільний кордон – спільне бачення

У Кишиневі відбулася робоча зустріч Голови Держприкордонслужби Петра Цигикала з міністром внутрішніх справ Республіки Молдова Александром Жизданом та начальником Генерального інспекторату Прикордонної поліції МВС Фредоліном Лескарем.

Людмила ТКАЧЕНКО

Учасники обговорили обстановку на спільній ділянці держрубежу, основні тенденції її розвитку та позитивно оцінили рівень взаємодії.

Сторони акцентували увагу на реалізації Плану заходів з інтенсифікації співробітництва у 2017–2018 роках, зокрема щодо перспектив розширення практики спільної охорони в пунктах пропуску та на «зелених» ділянках.

Петро Цигикал звернув увагу на забезпечення належного контролю за транзитною ділянкою української дороги «Одеса – Рені», що проходить територією Молдови поблизу пункту пропуску «Паланка», де з 19 грудня минулого

року запроваджено спільний прикордонно-митний контроль.

Крім того, перебуваючи в Молдові Голова нашої Служби взяв участь у 29-му засіданні Консультативної Ради EUBAM. У рамках цього

заходу обговорено діяльність Місії EUBAM, а також міжвідомчу співпрацю. Голова Місії ЄС Славомір Піхор надав звіт за попередній період роботи та представив план подальшої діяльності до 2020 року.

У пошуках точок дотику

В Адміністрації Служби відбулася зустріч директора Департаменту особового складу генерал-майора Миколи Маланчія з делегацією відділу оборонного співробітництва Посольства США в Україні на чолі з начальником мультинаціональної навчальної групи в Україні Деннісом Делі.

Олександр ТИХОНОВ

Партнерам було презентовано інформацію про роль, завдання, організаційний склад Держприкордонслужби, а також надано характеристику завдань, покладених на органи охорони кордону. Окремо окреслено завдання прикордонників у зоні АТО та на адмінмежі з АР Крим. Також американські колеги ознайомилися з системою підготовки кадрів для нашого відомства.

Візаві зі свого боку розповіли про мету і завдання мультинаціональної навчальної групи в Україні та висловили зацікавленість у налагодженні більш тісної співпраці з Адміністрацією Служби, зокрема з підготовки персоналу. Крім того, українській стороні надано коротку інформацію про плани проведення в Україні багатонаціональних навчань Rapid Trident-2018.

Крок за кроком – до нових стандартів

У рамках Плану співробітництва на 2016–2018 роки Держприкордонслужби України з Європейською Агенцією з прикордонної та берегової охорони відбувся візит представників Фронтекс до підрозділів охорони кордону в Сумській і Одеській областях.

Андрій ДЕМЧЕНКО

Делегація, до складу якої увійшли представники Румунії, Словенії, Франції та Іспанії, побувала на українсько-російському рубежі, а саме – у пункті пропуску «Бачівськ» Сумського заводу та міжнародному пункті пропуску «Одеський морський торговельний порт» Одеського заводу. Гостям було презентовано порядок охорони кордону та здійснення пропускних операцій.

Основною метою зустрічі було обговорення готовності підрозділів до спільної операції Фронтекс «Координаційні пункти».

Варто зазначити, що за Планом співробітництва з Фронтекс упродовж 2017 року вітчизняні прикордонники взяли участь у десяти спільних операціях. Зокрема, заходи відбувалися у пунктах пропуску «Кучурган» та «Нові Яриловичі». Також протягом перших двох тижнів після запровадження безвізового режиму між Україною та ЄС в 11-ти основних пунктах пропуску працювали 19 експертів-радників держав-членів ЄС.

Навчальні заклади Служби продовжували впровадження в освітній процес «Уніфікованої програми підготовки прикордонників країн ЄС» (CommonCoreCurriculum, CCC). У грудні 2017 року на базі Національної академії Держприкордонслужби за участі представників Агенції Фронтекс вперше проведено онлайн тестування 15 курсантів у рамках Програми оцінки сумісності.

■ гарячі будні

Турист із паспортотеккою

У пункт пропуску «Бачівськ» на виїзд з України прибув рейсовий автобус марки NEOPLAN української реєстрації, який прямував за маршрутом Одеса – Москва. Під час прикордонного контролю один із пасажирів, громадянин України, пред'явив охоронцям рубежу чужий паспорт. У ході подальших перевірок заходів в особистих речах чоловіка правоохоронці виявили його справжній паспортний документ, а також ще 11 документів, серед яких пенсійні посвідчення та свідоцтва про народження, виданих на інших осіб. 58-річного співвітчизника передано правоохоронним органам.

Роман ТКАЧ

Контрафакт на 2 мільйони

Майже 140 тисяч пачок контрабандних сигарет без акцизних марок виявили вартові рубежу в палетних дошках в автомобілі DAF польської реєстрації. Вантажівку затримали у пункті пропуску «Ужгород» правоохоронці Чопського заводу спільно з митниками. 24-річний громадянин Білорусі прямував з Російської Федерації до Чехії і таким чином намагався приховано перевезти контрафакт до країн ЄС. Загальна вартість вилученої контрабанди становить близько двох мільйонів гривень.

Людмила ТКАЧЕНКО

Торгівлі «полуничкою» – зась!

Оперативники Східного РУ спільно зі співробітниками Національної поліції в Донецькій області виявили злочинне угруповання, яке «спеціалізувалося» на вербуванні та переправленні за кордон українок з метою подальшої їх експлуатації у сфері надання інтимних послуг. У Харківському міжнародному аеропорту під час прикордонно-митного оформлення рейсу «Харків – Стамбул» затримано зловмисника, який намагався вивезти до Туреччини двох наших співвітчизниць 1997 та 1989 років народження. Вечері того ж дня у Харкові правоохоронці затримали жителя Донеччини, який організував канал торгівлі «живим товаром».

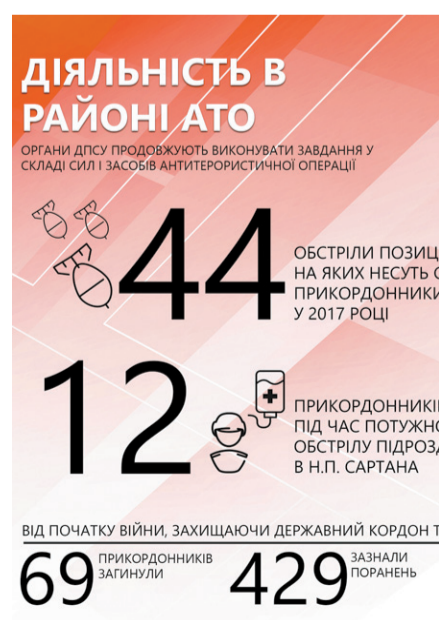
Оксана ІВАНЕЦЬ

Підпільна гуральня

У місті Ізмаїл та одному із сіл однойменного району Одещини правоохоронці Південного регіонального управління спільно зі співробітниками податкової міліції та Одеської прокуратури провели обшуки у продовольчому магазині, складських приміщеннях і трьох транспортних засобах. Оперативні заходи допомогли виявити безакцизні 250 літрів спирту, 200 літрів коньяку, понад 770 літрів лікверо-горілчанних виробів, більше двох тисяч пачок сигарет, а також готівку в сумі понад 200 тисяч гривень. Товар, вантажні автомобілі та кошти вилучено в установленому порядку. Тривають слідчі заходи.

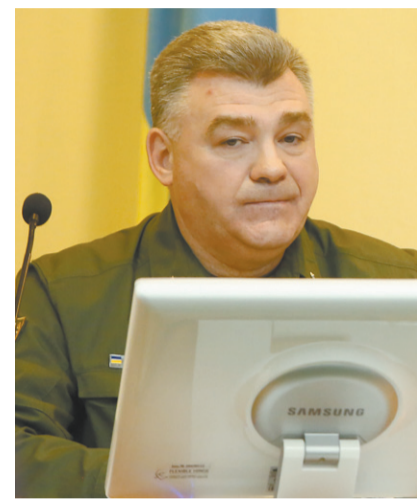
Ігор ПЕРЕГНЯК

■ Колегія ДПСУ

Здобутки-2017, ор

У Головному центрі підготовки особового складу імені генерал-майора Ігоря Момота, що в селищі Оршанець на Черкащині, відбулося розширене віїзне засідання Колегії Державної прикордонної служби України. Форум проходив за участі Міністра внутрішніх справ Арсена Авакова, заступника Голови Адміністрації Президента Валерія Кондратюка, Голови Держприкордонслужби генерал-лейтенанта Петра Цигикала, керівного складу Адміністрації Держприкордонслужби, регіональних управлінь, органів охорони державного кордону та керівництва Черкаської області і міста. Порядком денний класичний – підбиття підсумків оперативно-службової діяльності за 2017-й рік, а також розгляд завдань на 2018-й.

При цьому варто зазначити, що протягом минулого року співробітники Держприкордонслужби ефективно протидіяли тероризму, в рамках боротьби з

Іван КАЧУР,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

Підсумки доволі-таки пере-конливі. Протягом минулого року вартові рубежу припинили 98 тисяч правопорушень, дискредитували діяльність 155 протиправних груп, виконали понад 8 тисяч доручень на проведення слідчих (розшукових) дій, затримали 3,8 тисячі незаконних мігрантів, а ще виявили під час проведення заходів контролю 917 одиниць зброї, 19 тисяч боєприпасів, 13 кілограмів вибухівки, а також 900 кілограмів наркотиків і психотропних речовин.

Ці цифри справді вражають, але це ще не все – додайте до них виявлення незаконно переміщуваних товарів на 440 мільйонів гривень у рамках протидії економічній злочинності та понад 8 мільйонів пачок контрабандних сигарет, вилучених у зловмисників. Якщо порівнювати із попереднім роком – природи показників оперативно-службової діяльності прикордонників подекуди зросли у рази, обсяги пасажиротранспортних потоків мають стійкі тенденції до зростання.

Проте основними загрозами у прикордонній сфері залишаються форми і способи гібридної війни, адже агресор застосовує їх і поза межами окупованих територій. Зокрема, у жовтні на контрольованій ділянці кордону з Росією на фугасі підірвалися й загинули два прикордонники. Всього з початку війни загинуло 69 прикордонників, 429 – дістали поранення, п'ятеро – вважаються зниклими безвісти.

яким встановлено 116 осіб, причетних до НЗФ, 38 – затримано, 9 – засуджено.

Міністр внутрішніх прав Арсен Аваков наголосив, що Держприкордонслужба успішно виконала головні завдання минулого року, пов'язані із введенням безвізового режиму й біометричного контролю.

– Ви зробили свою справу дуже добре. Інспектори й наші зарубіжні колеги, які дивилися

Ієнтири-2018

багато навіть для такого великого відомства. Керівники повинні розуміти, якщо ми із цим завданням не впораємося, всі позитивні досягнення можуть бути дискредитовані цієї ложкою дьогтю, – наголосив Міністр.

Голова Державної прикордонної служби генерал-лейтенант Петро Цигикал підкреслив, що відомство продовжує розвиватися в загальній системі реформування правоохоронних органів і, попри виклики, завдання, які визначалися керівництвом держави та Міністром внутрішніх справ, загалом виконано.

– З метою підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері безпеки державного кордону основні зусилля спрямовувалися на нарощення щільності охорони, удосконалення структури відомства, реформування мобільних сил і резервів, технічне переоснащення, формування прикордонника-професіонала, – зазначив Голова Служби.

Він також додав, що в рамках проведених службово заходів створено Донецько-Луганське регіональне управління та Лисичанський прикордонний загін, розпочато роботу щодо реорганізації відділів прикордонної служби. Крім того, продовжуються заходи стосовно реформування органів і підрозділів спеціального призначення, оперативно-розшукових підрозділів, інженерно-технічного облаштування кордону тощо.

На засіданні було зауважено, що, попри всі виклики і загрози, завдання, які визначалися Державній прикордонній службі України на 2017-й рік, виконано. Головним здобутком є те, що в умовах агресії РФ, виконуючи завдання не лише охорони, а й оборони державного кордону, Служба продовжувала системно розвиватися в загальному контексті реформи МВС та Сектору безпеки і оборони відповідно до стратегічних документів, розрахованих до 2020 року.

роботу системи, дали високу оцінку вашій роботі. Я вам за це дякую. Це великий успіх. Досить сказати, що Україна увійшла в п'ятірку країн по обробці запитів

вованих компетентних фахівців на високих рівнях технологічного оснащення – один із найважливіших акцентів на цей і найближчі роки, – сказав очільник відомства.

і контрольних функцій з Інтерполом. Компетентність дій прикордонного контролю таким чином у нас стала однією із найвищих у світі, – підкреслив Міністр.

Він також приділив увагу важливим завданням, які стоять перед відомством зараз:

– Ми повинні бути технологічно оснащені за останнім словом і будемо це робити. І другий момент – ми повинні бути дуже компетентними. Підготовка моти-

Окремо глава МВС звернув увагу на необхідності викоринення корупції у лавах прикордонного відомства, адже від цього безпосередньо залежить якість роботи і рівень довіри населення.

– Ви знаєте, як зробити так, щоб довіра людей була не 50 відсотків, а ближче до 100. Це питання корупційного порядку. Зараз дійсно дуже добре працює служба внутрішньої безпеки. І ми маємо цифру – 740 осіб, що дуже

ПОСИЛЕННЯ ПРИКОРДОННОЇ БЕЗПЕКИ

ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ

ДІЯЛЬНІСТЬ В РАЙОНІ АТО

В антитерористичній операції вже взяли участь майже 19 тисяч військовослужбовців Держприкордонслужби.

В ПОРАНЕНО ОГО АРТ- ДІЛУ

А НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

5 ВАЖАЮТЬСЯ ЗНИКЛИМИ БЕЗВІСТИ

Державна прикордонна служба України

340 КВАРТИР ОТРИМАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ У 2017 РОЦІ

Особлива увага звертається на грошове забезпечення особового складу в районі АТО. На сьогодні грошова винагорода виплачується на рівні ЗСУ

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРИКОРДОННИКА: гідне грошове забезпечення; створення умов для кар'єрного зростання; медичне обслуговування та оздоровлення; забезпечення житлом.

1500 БУДІВНИЦТВО ЖИТЛА, ЯКЕ ТРИВАЄ У КИЄВІ, СУМАХ, ЧЕРНІГОВІ, ОВРУЧІ, ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ ТА УЖГОРОДІ ДОЗВОЛИТЬ ОТРИМАТИ У 2018-2020 РР. ЩЕ МАЙЖЕ ПІВТОРИ ТИСЯЧІ КВАРТИР

Державна прикордонна служба України

БЕЗВІЗ ДО КРАЇН ЄВРОСОЮЗУ

3 11 червня 2017 року на виїзд до країн ЄС Державний кордон України перетнули

144 251 через авіаційні пункти пропуску

93 756

77 640

54 675

26 309

400 000

157 ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ПУНКТІВ ПРОПУСКУ ОБЛАДНАНИХ БІОМЕТРИЧНИМ УСТАТКУВАННЯМ

Державна прикордонна служба України

■ пам'ять

Нова правонаступність захисників

У сучасних умовах протидії гібридній війні Росії проти України, коли, безсумнівно, створюється історія та формуються нові бойові традиції українського прикордонного відомства, актуальним питанням постає впровадження нової правонаступності в українських підрозділах охорони кордону між поколіннями прикордонників. Допомогти у цьому процесі може вивчення військової історії прикордонних формувань доби Української революції 1917–1921 років.

2018 року настане сторічний ювілей Окремого корпусу кордонної охорони Української Народної Республіки (ОККО УНР). Цей рік може стати часом започаткування правонаступництва у Державній прикордонній службі України від прикордонних підрозділів УНР, а це – початком ушанування пам'яті справжніх українських героїв кордону.

**Олександр ФІЛЬ,
Олег АНАНЬІН**

Дослідження сучасних науковців-істориків і військових фахівців, зокрема Я. Тинченко, М. Кабачинського, А. Буравченкова, Б. Моці, А. Руккаса, С. Треуса та інших, присвячені історії прикордонної охорони України доби визвольних змагань на початку ХХ століття, переконливо доводять про можливість правонаступництва прикордонних частин ОККО у хронологічних рамках – УНР доби Центральної Ради (1917–1918 рр.), Української Держави гетьмана П. Скоропадського (1918 р.) і УНР часів Директорії на чолі з С. Петлюрою (1918–1921 рр.). Спираючись на їхні дослідження та архівні документи ОККО, що збереглися у Центральному державному архіві вищих органів влади і управління України (ЦДАВОУ) можна висвітлити діяльність деяких підрозділів ОККО під час його відновлення та протягом існування УНР часів Директорії 1919–1921 років.

Окремий корпус кордонної охорони УНР створено 20 березня 1918 року за ініціативи військового міністра Центральної Ради, фахового прикордонника Олександра Жуківського. Очолив корпус його однополчанин – полковник Володимир Желіховський. Планувалося у складі корпусу сформувати 9 бригад кордонної охорони та одну навчальну, зокрема: 1-ша Волинська (м. Луцьк); 2-га Подільська (м. Кам'янець-Подільський); 3-тя Одеська (м. Одеса); 4-та Північна (м. Гомель); 5-та Чорноморська (м. Одеса); 6-та Хоперська (с. Бутурлинівка, фактично Валуйки); 7-ма Донецька (м. Луганськ); 8-ма Азовська (м. Маріуполь); 9-та Курська (с. Обоянь, фактично – м. Суми); Навчальна бригада (м. Нова Прага).

Проте збутися цим планам не судилося. Через брак коштів, сил і засобів, а також фахових кадрів, формування бригад кордонної охорони йшло дуже повільно. Крім того, на весь період українських визвольних змагань 1917–1921 років територія української держави визначалася стратегічним впливом її Збройних сил. А обстановка на фронтах у той період змінювалася майже кожного місяця. За ділянки місцевості, які тоді визначалися за державний кордон УНР, охороняли здебільшого частини Дієвої армії. Як наприклад, на Харківщині та Луганщині, де охорону кордону з більшовицькою Росією здійснювала Окрема Запорізька дивізія, а на Чернігівщині – 1-ша Козацько-стрілецька (Сірожупанна) дивізія.

На початку 1919 року у результаті бойових дій проти військ Директорії УНР Червоної армії більшовицької Росії, військ Антанти та поляків практично весь державний кордон УНР перестав існувати. У лютому місяці 1919 року у розпорядженні начальника корпусу залишилися лише кадри Північної, Курської, Волинської (всі переведені до Луцька) та Подільської (несла службу з охорони державного кордону з королівською Румунією) кордонних бригад. Тимчасовою столицею УНР став Кам'янець-Подільський.

До квітня місяця 1919 року велася активна робота з відновлення частин ОККО. Наказом Директорії УНР, ОККО введено до Дієвої армії. 17 квітня 1919 року частини Червоної армії більшовицької Росії несподіваним ударом змусили війська УНР відступити та зайняти Кам'янець-Подільський. Кадри наспіх сформованих прикордонних підрозділів були роззброєні більшовиками, а їхнє майно перейшло до Червоної армії.

Однак так було не з усіма українськими прикордонними підрозділами. Тут на окрему увагу заслуговує Могилів-Подільський прикордонний відділ 2-ої Подільської кордонної бригади. Варто зазначити, що станом на 1919 рік підрозділи цієї бригади були єдиними серед частин ОККО УНР, яким вдалося організувати охорону державного кордону у нашому сучасному розумінні. Одним із її основних підрозділів був саме Могилів-Подільський прикордонний відділ, який очолював сотник Олександр Єрошук (за іншими даними – Єрошук-Терешук). Постерунки (застави) цього відділу охороняли кордон із королівською Румунією по річці Дністер. Варто окремо зупинитися на особистості командира відділу – сотника Олександра Єрошука.

Навесні 1917 року російський фронт Першої світової війни тріщав по швах від мітингів, які влаштовували різного роду політичні сили. Солдати відмовлялися далі воювати, однак негайно закінчити війну Тимчасовий уряд Росії не мав змоги. Тому він вдався до незвичайних заходів. Із офіцерів і солдатів-добровольців почав формувати різноманітні ударні (штурмові) та інші відбірні частини. Ці підрозділи, набрані із бажаючих продовжувати активні бойові дії з австро-угорцями та німцями, також призначалися для стримування розхитаного революційною пропагандою фронту.

На фронті ці частини отримали специфічну назву – підрозділи смерті. Варто наголосити, що із кінематографічним і літературним образом так званих «смертників», що закарбувався

українських рубежів

у свідомості середньопересічного громадянина, на кшталт – «вони усі вирішили вмерти та обов'язково помруть», у даному випадку не має нічого спільного. У той час та у цьому значенні малося на увазі готовність воювати з ворогом до остаточної перемоги, а також – вірність присязі, солдатському обов'язку та даному бойовим побратимам слову. Тим паче, що вони формувалися суто на добровільній основі. В ув'язненні офіцерів і солдатів ударних (штурмових) частин стати їм на заваді виконання поставленого бойового завдання могла

Центральної Ради. У цей час заступником командира куреня був підпоручик Олександр Єрошук. З початком Першої світової війни він пішов добровольцем на фронт. Закінчив школу прапорщиків, став офіцером, а коли почалося створення українських частин добровільно вступив до «Куреня смерті».

Своє служіння Україні «Курінь смерті» розпочав на початку 1918 року на Чернігівщині. Там його воюючи роззброювали збільшувачу військову залозу Ніжина, потім – Червону гвардію у Конотопі.

летючого загону на чолі із сотником Олександром Єрошук. Вона отримала призначення до Радзівилівської кордонної бригади (згодом 1-ша Волинська), яка почала першою формуватися на кордоні з окупованою німцями Польщею.

Повертаючись у 1919-й рік до 2-ї Подільської кордонної бригади та її Могилів-Подільського прикордонного відділу треба нагадати про вкрай важкі військово-політичні умови, у яких довелося українським прикордонникам організувати несення служби.

очільникам зброєю. Проте згодом, в умовах війни із більшовицькою Росією та неминучої збройної агресії Польщі, українське державне керівництво, не бажаючи псувати і без того складні стосунки із ворожо налаштованою Румунією, заарештувало та стратило деяких очільників Хотинського повстання. У таких обставинах ті очільники повстанців, яким вдалося уникнути арешту, звернулися за допомогою до більшовиків. За сприяння більшовицької Росії із рештків повстанських загонів було сформовано два партизанські загони, які розпочали бойові дії в тилу румунських військ. Звичайно, такий стан справ не поліпшив складних відносин із Румунією, яка вбачала винною УНР у нездатності навести лад на своїй території. Військово-політична ситуація на румунському кордоні набула загрозливого характеру. Хотинський повіт та українська частина Бессарабії залишалися окупованими румунами, створилася загроза одеському напрямку. Згодом румунські війська навіть вдалися до артилерійських обстрілів українських прикордонних постів.

Про це згадував командир 3-ї Стрілецької Залізної дивізії Олександр Удовиченко у своїй книзі «Україна у війні за державність. Історія організації і бойових дій Українських Збройних Сил 1917–1921». Так, проти України, на додачу до більшовицької Росії та Польщі, приєднався ще й імовірний румунський агресор.

Зважаючи на вищевикладене стає зрозумілим, у яких важких військово-політичних умовах першої половини 1919 року доводилося нести службу з охорони кордону підрозділам 2-ї Подільської бригади, зокрема Могилів-Подільському прикордонному відділу. Українські прикордонники змушені були одночасно вести боротьбу із контрабандою, зупиняти спроби незаконного перетину особами державного кордону, проводити роботу із місцевим населенням та біженцями. Попри все це ще й бути готовими до можливої збройної агресії румунських військ.

7 червня 1919 року місто Кам'янець-Подільський було звільнено від більшовиків у результаті несподіваного наступу Запорізької групи Дієвої армії УНР. Знову почалася робота з відновлення ОККО. Замість полковника Володимира Желіховського новим начальником корпусу було призначено відомого громадського та військового діяча полковника Олександра Пилькевича. Під його керівництвом знову почалася копітка робота з реорганізації прикордонних частин. Всі вони були зведені у Волинську та Подільську кордонні бригади. Розпочалося формування Дністрянської бригади. За рішенням командування корпусу Волинська бригада планувалася до виступу на північ України, шойно його буде звільнено від більшовиків. Подільська бригада мала вирушити на польський кордон по річці Збруч (на той час із Польщею було укладено перемир'я). Дністрянська бригада мала взяти під охорону ділянку кордону з Румунією по річці Дністер.

31 серпня 1919 року Дієва армія УНР та українська Галицька армія одночасно з військами Збройних сил Півдня Росії генерал-лейтенанта А. Денікіна зайняли Київ. Порозумітися з білогвардійцями не вдалося. Восени в лавах українських військ почалася епідемія тифу. Несучи втрати від цієї страшної хвороби й у постійних боях із білогвардійцями та Червоною армією, українським військам довелося знову відступати на захід. 11 листопада 1919 року прикордонні частини, що залишилися вірними УНР, вирушили із Могилів-Подільського на з'єднання з Дієвою армією.

Закінчення у наступному номері.

Скоропадський з міністрами

тільки смерть. Звідси і походила така незвична назва – підрозділи смерті. На бойових позиціях їх часто називали ще й ударниками.

У деяких частинах воювали української національності використали формування ударних (штурмових) підрозділів у своїх цілях. Так, у 17-му армійському корпусі, що воював на Румунському фронті, воюючи-українці відокремилися у свій, так званий, «Курінь смерті».

Слід зазначити, що у цей же час також на Румунському фронті воював окремих Проскурівський прикордонний піший полк. На початку Першої світової війни він був сформований із прикордонних підрозділів 5-ї Одеської бригади Окремого корпусу прикордонної сторожі Російської імперії. Наприкінці 1917 року, після визнання вже більшовицькою Росією поразки у війні, підрозділи цього полку, які ще зберігали боєздатність, було відведено до Кам'янця-Подільського. Так як відомо, що уряд УНР для формування своїх прикордонних підрозділів намагався, передусім, залучати старі бойові кадри, то цілком імовірно, що для формування зазначеної вище 2-ї Подільської кордонної бригади (штаб бригади перебував саме у місті Кам'янець-Подільський) був використаний і особовий склад колишнього окремого Проскурівського прикордонного пішого полку.

Після Жовтневого перевороту у Петрограді 1917 року український «Курінь смерті» 17-го армійського корпусу самовільно знявся із фронту та прибув до Києва з метою захисту

з початком військової агресії більшовицької Росії брали участь у бою з більшовиками на залізничній станції Крути. Потому курінь разом з іншими військами Центральної Ради, що захищали лівобережну Україну, було відкликано до Києва, де спалахнуло більшовицьке повстання, осередком якого став завод «Арсенал». Серед військ, що брали участь у його штурмі, були і воюючи «Куреня смерті» під командуванням вже сотника Олександра Єрошука. Воюючи куреня обійшли повсталі завод так званою «собачою тропою» (нині – район вул. Мечникова) та несподівано увірвалися у тил червоном. «Арсенал» здався, а слідом за цим більшовицьке повстання було придушено.

Проте незабаром до Києва підійшли нові більшовицькі війська. Бої на вулицях міста спалахнули з новою силою. У ніч з 8 на 9 лютого 1918 року українські частини змушені були залишити місто. Рештки «Куреня смерті» поповнили так званий Кінно-летючий загін полковника Капкана. Згодом вони відзначилися у боях з Червоною армією під Бердичевом. Пізніше, спільно з німецькою армією, з якою Центральна Рада уклала мир, загін наступав на Київ та після перемоги під селом Бояркою 1 березня 1918 року вступив до звільненої столиці УНР.

Згодом Військовий міністр Центральної Ради Олександр Жуківський приступив до формування ОККО. Першою частиною, яка вступила у його лави, була сотня Кінно-

Функціями кордонної охорони на той час було визначено: організацію охорони державного кордону шляхом виставлення спеціальних постів; контроль за переміщенням осіб через державний кордон за наявності відповідних документів; протидія незаконному ввозу та вивозу товарів, зброї, боєприпасів тощо; затримання дезертирів, кримінальних елементів, контрабандистів; виконання на кордоні обов'язків карантинної та поліцейської служби. Малочисельні прикордонні постерунки (застави) вимушені були самотужки організувати боротьбу із тодішніми загрозами на державному кордоні. Якщо у наш час найбільшою загрозою у регіоні є контрабанда цигарок, то у добу визвольних змагань основною загрозою була контрабанда худоби. Місцеві пачкари (контрабандисти) переправляли через річку Дністер до румунського берега цілі стада худоби. Згодом у регіоні додалася ще й військова загроза.

У січні 1919-го року у Хотинському повіті, окупованому військами королівської Румунії, спалахнуло збройне повстання місцевого українського населення. Згодом воно було жорстоко придушено румунськими військами. Через кордон на територію, контрольовану владою УНР, переходили відступаючі збройні загони повстанців. За ними відбувся наплив біженців – мирних українців, змушених рятуватися від румунських військ. На початку повстання уряд УНР таємно допомагав його

■ офіційно

Графік

особистого прийому громадян, осіб для надання безоплатної первинної правової допомоги та запитувачів на отримання публічної інформації керівництвом і керівниками структурних підрозділів Адміністрації Державної прикордонної служби України

Голова Державної прикордонної служби України приймає в четвертий четвер місяця з 15.00 до 17.00;
перший заступник Голови Державної прикордонної служби України

приймає в другу та четверту середу місяця з 15.00 до 17.00;
заступник Голови Державної прикордонної служби України

приймає в другий та четвертий вівторок місяця з 15.00 до 17.00;

директор Департаменту організаційно-адміністративної роботи та аналітичного забезпечення

приймає в перший та третій вівторок місяця з 15.00 до 17.00;

директор Департаменту охорони державного кордону приймає в першу та третю середу місяця з 15.00 до 17.00;

директор Міжнародно-правового департаменту приймає в перший та третій понеділок місяця з 15.00 до 17.00;

директор Департаменту оперативної діяльності приймає в перший та третій четвер місяця з 15.00 до 17.00;

директор Департаменту особового складу приймає в другий та четвертий понеділок місяця з 15.00 до 17.00;

директор Департаменту організації повсякденної діяльності та соціально-гуманітарного забезпечення

приймає в першу та третю середу місяця з 15.00 до 17.00;

директор Департаменту озброєння, технічного забезпечення та зв'язку

приймає в перший та третій понеділок місяця з 15.00 до 17.00;

директор Департаменту ресурсного забезпечення приймає в перший та третій вівторок місяця з 15.00 до 17.00;

директор Фінансово-економічного департаменту приймає в другий та четвертий понеділок місяця з 15.00 до 17.00;

заступник директора департаменту – начальник управління прикордонного контролю Департаменту охорони державного кордону

приймає щовівторка з 11.00 до 13.00;

заступник директора департаменту – начальник управління кадрового менеджменту Департаменту особового складу

приймає щосередини з 10.00 до 12.00;

заступник директора департаменту – начальник управління соціально-гуманітарного та морально-психологічного забезпечення Департаменту організації повсякденної діяльності та соціально-гуманітарного забезпечення

приймає щочетверга з 14.00 до 16.00;

заступник директора департаменту – начальник управління охорони здоров'я Департаменту організації повсякденної діяльності та соціально-гуманітарного забезпечення

приймає щочетверга з 11.00 до 13.00;

заступник директора департаменту – начальник управління зв'язку Департаменту озброєння, технічного забезпечення та зв'язку

приймає щовівторка з 14.00 до 16.00;

заступник директора департаменту – начальник управління матеріального забезпечення Департаменту ресурсного забезпечення

приймає щосередини з 14.00 до 16.00.

Графік

роботи громадської приймальні Адміністрації Державної прикордонної служби України

щодня, крім вихідних, святкових та неробочих днів, – з 09.00 до 13.00 та з 14.00 до 17.00;

у п'ятницю, напередодні святкових і неробочих днів – з 09.00 до 13.00 та з 14.00 до 16.00.

■ від щирого серця

Сердечно вітаємо директора Департаменту організації повсякденної діяльності та соціально-гуманітарного забезпечення Адміністрації Державної прикордонної служби України генерал-майора **СЕРДЮКА Сергія Івановича** з 55-річним ювілеєм!

Шановний Сергію Івановичу! Своєю відданістю справі, завзятістю й талановитим керівництвом Ви завоювали беззаперечний авторитет серед підпорядкованого персоналу та колег.

Де б не довелось проходити службу, Ви завжди самовіддано, з почуттям високої відповідальності, виключної офіцерської честі, із притаманними принциповістю та працьовитістю виконуєте військовий обов'язок.

Все це та компетентність, освіченість і виключний професіоналізм привели Вас до високого військового звання та відповідальної посади, на якій продовжуєте служіння Батьківщині!

Щиро бажаємо Вам, щасливих і сонячних днів життя, благополуччя в усіх починаннях! Нехай шлях по кар'єрних сходах веде лише на вершину успіху, доля шле добро і щастя, міцне здоров'я та достаток, а тепло й затишок родинної оселі надійно захищає від негараздів і в майбутньому на Вас чекає ще багато наповнених корисними справами і земними радощами років!

З повагою

колектив Департаменту організації повсякденної діяльності та соціально-гуманітарного забезпечення АДПСУ

Коллектив 10 окремого загону оперативного реагування вітає з Днем народження свого начальника полковника **СОБКА Вадима Григоровича!**

Нехай Ваші життєві вітрила будуть сповнені великих досягнень, хвиля успіху накриє Вас із головою, а приємні несподіванки роблять обрій беззмурним і сонячним! Досягнення всіх, поставлених перед собою, цілей! Нехай енергія б'є ключем, оптимізм не вичерпується, гарний настрій не залишає Вас, а любов, радість, розуміння близьких завжди супроводжують на життєвому шляху!

Рада та актив Одеської обласної громадської організації «Ветеран кордону» Одеського прикордонного загону щиро та сердечно вітають ювілярів: старшого прапорщика у відставці **КАМАШЕВА Володимира Петровича** – з 70-річчям; **САЄНКА Михайла Павловича** – з 60-річчям; прапорщика запасу **СТОПЧАКА Миколу Степановича** – з 50-річчям! Іме-

нинників лютого: полковника у відставці **КУНИЦЮ Станіслава Леонідовича**; майора у відставці **ГРАБСЬКА Антанаса Броняуса**; майорів запасу: **СЕРГЄЄВА Юрія Федоровича** та **ЗАВАЛІЯ Сергія Івановича**; капітанів у відставці: **КОЖУХАРА Миколу Дмитровича** і **ЛЕВЧЕНКА Федора Івановича**; старших прапорщиків у відставці: **МОТЬКА Леоніда Олексійовича**, **ГРАЧОВА Олексія Олексійовича**, **ГАВРИЛЮКА Володимира Олексійовича** та **ПОЛЯКОВА Віктора Васильовича**; старшину запасу **БУНЬКОВУ Марію Юрївну!**

А також вітаємо бойових товаришів – учасників бойових дій на території інших держав, ветеранів-«афганців» Одеського, Ізмайльського гарнізонів, Білгород-Дністровського, Могилів-Подільського, Херсонського прикордонних загонів з 29-ою річницею виведення військ колишнього СРСР із Республіки Афганістан!

*Нехай обминають вас болі й тривоги,
Хай стелиться довга життєва дорога,
Щоб спокій і мир панували в родині
І щастя всіміхалось щоднини!
Нехай в житті квітне рясно цвіт,
Збуваються найкращі ваші мрії,
А доля посилає зорепад
Здоров'я, миру, успіхів і надії!*

■ фотофакт

Заслужена відзнака

Ім'я відомого українського телеведучого та шоумена Сергія Притули добре знане не тільки серед пересічних громадян. Його глибоко шанують також і воїни у зелених кашкетах. Сергій неодноразово допомагав захисникам вітчизняних рубежів як волонтер на обпаленому війною Донбасі. Тож воїни у боргу не залишилися. За поданням прикордонників Західного регіонального управління він отримав відзнаку Президента України «За гуманітарну участь в антитерористичній операції».

Захисники державних рубежів щиро вітають Сергія Притулу з цією високою нагородою!

Юрій ЗАНОЗ

■ цей день в історії

1841 — перша згадка про «День Бабака».

1870 — агентство Reuters, підписавши угоди з двома іншими агентствами, вперше в історії створила всевітню інформаційну мережу.

1892 — у Намеокі (Іллінойс, США) відбулася найдовша в історії зустріч з боксу (між Гаррі Шарпом і Френком Кросбі).

1935 — вперше у судовій практиці використано детектор брехні (Портедж, Вісконсин).

1940 — відбувся дебют американського естрадного співака Френка Сінатри.

1943 — завершилася одна з ключових битв Другої світової війни. Радянські війська розгромили німецькі війська під Сталінградом.

1944 — радянські війська захопили міста Луцьк і Рівне.

1986 — в Індії відбулася зустріч Папи Римського з Далай-ламою.

Народилися:

1812 — Євген Гребінка, український поет і прозаїк.

1863 — Тимофій Бордуляк, український письменник.

1901 — Валеріан Підмогильний, український письменник, перекладач (загинув у сталінських таборях).

1904 — Валерій Чкалов, російський льотчик-ас; розробив низку фігур вищого пілотажа, здійснив безпосадковий переліт через Північний полюс з СРСР до США (1936 рік).

1939 — Віталій Філіпенко, народний артист України, композитор.

Померли:

1907 — Дмитро Менделєєв, російський хімік, автор періодичної системи хімічних елементів.

1936 — Євген Плужник, український поет, драматург, перекладач.

1950 — Москалюк Михайло, сотник УПА, один з останніх керівників Української Повстанської Армії.

2015 — Андрій Кузьменко (Кузьма), соліст гурту «Скрябін».

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

Видається
з липня 1943 року

Прикордонник
України

Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:
61023

Головний редактор
Костянтин ПЯСЕЦЬКИЙ

Заступник
головного редактора
Андрій ГЕРАСИМКІВ

Чергова по номеру
Світлана ДЕЙЧУК

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15
Замовлення: 9729
Наклад: 6000 прим.

З питань розміщення реклами звертатися у відділ медіа-проектів та договірної роботи Інформагентства Держприкордонслужби України за тел.: (044) 239-84-75

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавці. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

✉ Наша адреса:
02099, м. Київ,
вул. Ялтінська, 11

☎ Тел./факс:
566-43-30 (багатоканальний)
527-66-73, 239-85-77

✉ E-mail: redactor@dpsu.gov.ua
kordo@ukr.net